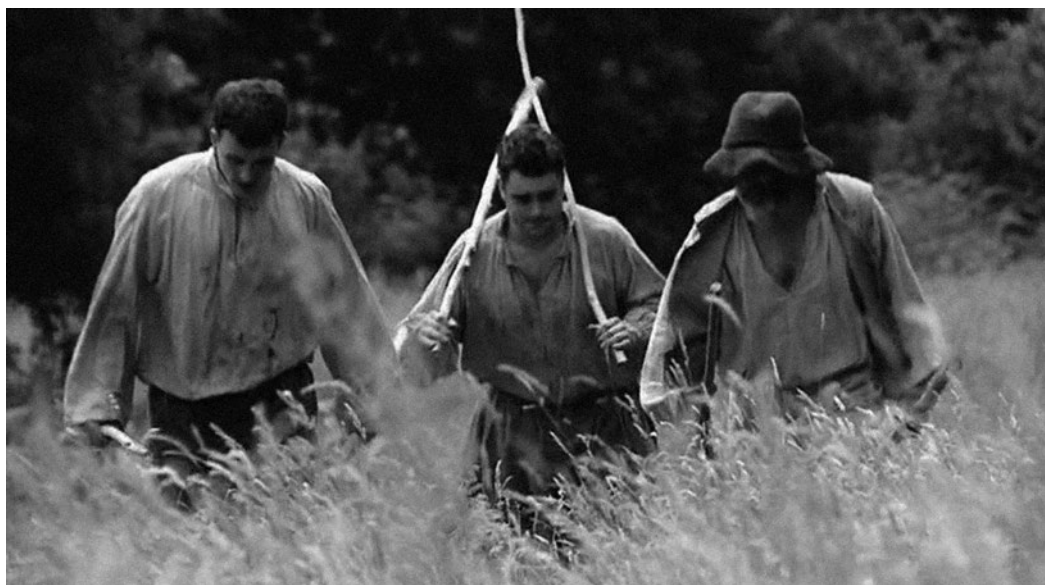

Sommer, Peter, *Tales from the Green Valley / Priče iz zelene doline,*

BBC, Lion Television, 2005.,
12 epizoda od 30 min.

Godine 2005., redatelj i producent Peter Sommer i petero znanstvenika, odvažilo se na smion pothvat. Odlučili su rekonstruirati život na jednoj farmi u Walesu, kakav bi bio godine 1620., za vrijeme vladavine Jamesa I, iz dinastije Stewart. U projektu, koji je nastao u produkciji BBC-ja i nezavisne kompanije Lion Television, sudjelovalo je dvoje povjesničara – Ruth Goodman i Stuart Peachey – te troje arheologa – Peter Ginn, Alex Langlands i Chloe Spencer. Svaki od njih stručnjak je za specifično područje, što im je trebalo pomoći u boravku i radu na farmi. Narator je velški glumac Owen Teale. Serijal se sastoji od 12 polusatnih epizoda, pri čemu svaka pokriva jedan mjesec kalendarske godine. Prva epizoda obrađuje rujana, dok posljednja obrađuje kolovoz.

Riječ je o svojevrsnoj kombinaciji *reality-showa* i dokumentarnog serijala. Zbog sigurnosnih i zdravstvenih propisa, sudionici nisu na farmi proveli punih 12 mjeseci, već nekoliko dana svakoga mjeseca, kako bi obavili obaveze karakteristične za taj mjesec, te vršili radove bitne za održavanje farme. Tijekom svojeg boravka na farmi, koristili su isključivo pomagala i oruđe koje je specifično za godinu 1620. Također, koristili su i vodiče koje su opisali autori iz rekonstruiranog razdoblja, kao što su književnik Gervase Markham (oko 1568. – 1637.) i pjesnik Thomas Tusser (1524. – 1580.). Riječ je o djelima koja su trebala podučiti farmere radu na zemljištu ili održavanju posjeda, dok bi kućanice trebali podučiti pravilnom vođenju kućanstva ili kuhanju. Bez obzira na knjige i vlastitu stručnost, sudionici-znanstvenici često su bili suočeni sa problemima koji nisu bili sasvim premostivi. Ponekad nisu sa sigurnošću znali kako se neki predmeti koriste ili vrše određene radnje. Ovo se odnosi isključivo na radnje i predmete za koje nije postojala stručna pomoć. Razumljivo je da se određeni farmerski poslovi i predmeti nisu pretjerano promijenili od početka 17. stoljeća, ali postojali su neki koji su specifični za obrađeno razdoblje te ih nije bilo moguće u potpunosti

sl. 1: Kadar iz serijala *Tales from the Green Valley*
Slika je nastala od materijala koji su u vlasništvu autora članka.

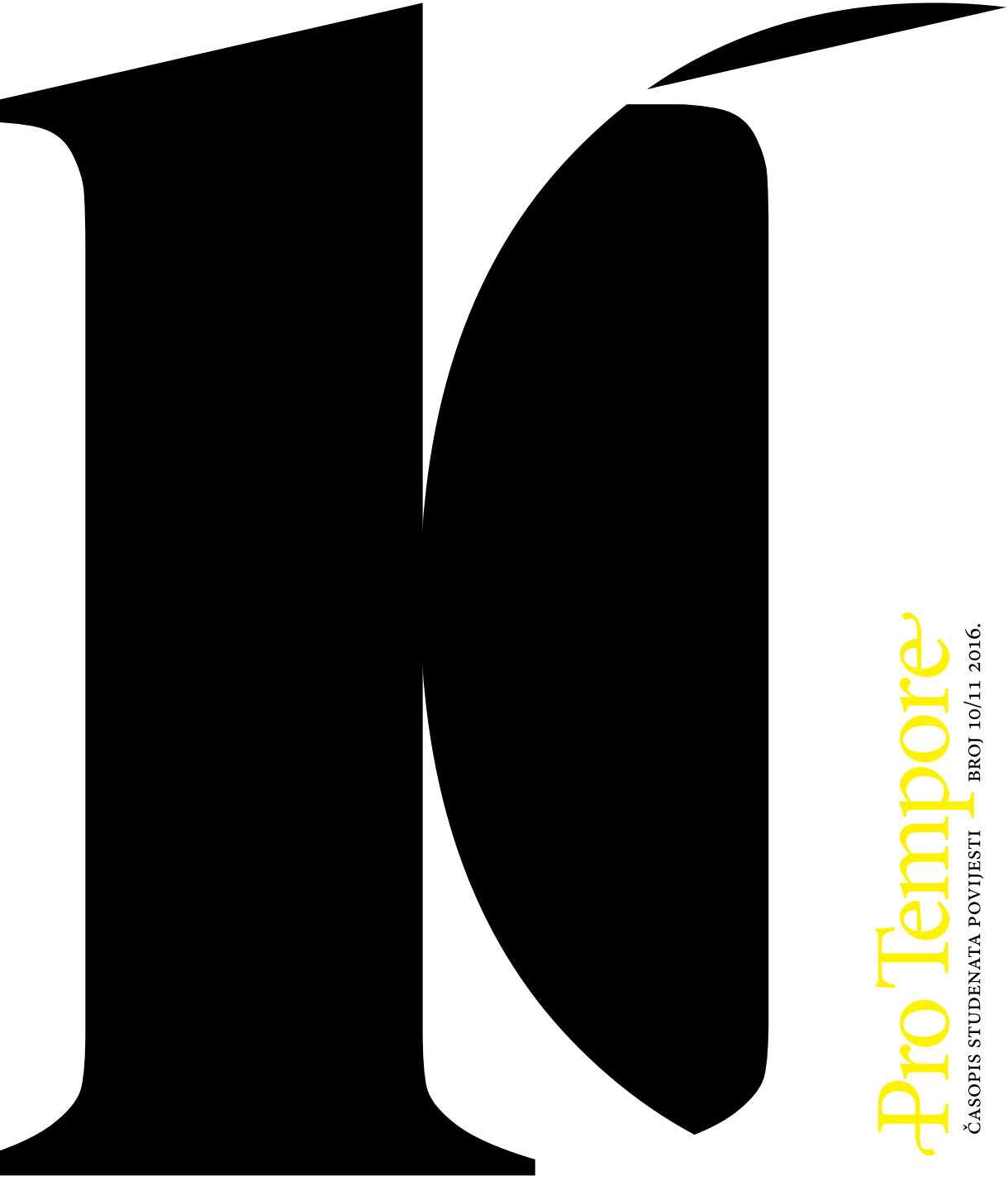
rekonstruirati. Također, neke vrste životinja koje su korištene na farmama početkom 17. stoljeća, danas su izumrle te ih je trebalo nadomjestiti najbližim srodnicima.

Kao povjesničari i znanstvenici provodimo istraživanja, pretražujemo i analiziramo izvore, konzultiramo znanstvenu literaturu kako bismo stvorili najpotpuniju sliku zadane problematike. Međutim, sudionici ovoga projekta otišli su korak dalje. *Tales from the Green Valley* je, u pravom smislu izraza, znanstveni eksperiment koji je nastajao godinama. Sudionici ovoga projekta odlučili su rekonstruirati svakodnevicu jednog vremena i prostora na najneposredniji mogući način – tako da ju prožive. Oni nisu samo pozirali u kostimima, već činili sve ono specifično za život velškog farmera kroz godinu dana, na početku 17. stoljeća. Radnje i predmeti nisu samo prezentirani, već su stavljeni u svoj društveni, ekonomski, politički i kulturni kontekst, što emisiju čini izrazito vrijednom u historijskom smislu. Naravno, treba istaknuti vrijednost projekta i za ostale humanističke discipline, kao što su etnologija i antropologija. Već smo spomenuli kako su sudionici tijekom svog boravka na farmi koristili isključivo pomagala i oruđe koje je karakteristično za razdoblje koje se rekonstruira. Zbog toga je izgled serijala vrlo specifičan. Naime, sniman je tako da gledatelj ni u jednom trenutku nema dojam da je riječ o rekonstrukciji. Čak su i gosti – stručnjaci i pomagači – tijekom svog boravka bili odjeveni u primjerenju odjeću. Tek nas obraćanje sudionika i jedan stari iskopani viktorijanski plug, podsjećaju kako je riječ o televizijskom projektu. Estetika *reality-showa* sasvim

odgovara emisiji ovakvog tipa. Stvara se iluzija kako je filmska ekipa vraćena u prošlost te da komunicira sa pravim stanovnicima farme, što sudionike – a samim time i problematiku emisije, tj. prostor i vrijeme – čini bliskim gledateljima.

Hvalevrijedna kod ovog projekta jest i činjenica, kako se dio sudionika – naime, Ruth Goodman, Peter Ginn i Alex Langlands – nisu zaustavili na ovom projektu, nego su snimili još nekoliko serijala koji rekonstruiraju život na farmama drugih razdoblja. Snimili su serijale koji obrađuju život na viktorijanskoj (*Victorian Farm*, 2009.) i edwardijanskoj farmi (*Edwardian Farm*, 2010.), kao i na farmi za vrijeme Drugog svjetskog rata (*Wartime Farm*, 2012.). Vrijedi napomenuti i kako je Stuart Peachey 2006. godine objavio i prateću monografiju – *The Building of the Green Valley: A Reconstruction of an Early 17th-Century Rural Landscape*, koja detaljno opisuje sve faze razvoja ovog projekta. Za kraj treba istaknuti kako ovaj projekt ne nudi samo nove znanstvene spoznaje ili popularizaciju povijesne tematike, već služi i kao putokaz za slične projekte povijesne rekonstrukcije.

– **Marko Lovrić**, dipl. pov.

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI - BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 10/11 2016.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
Godina VIII, broj 10-11, 2016.

Glavni i odgovorni urednik

Tomislav Brandolica

Zamjenik glavnog urednika

Filip Šimetin Šegvić

Uredništvo

Tomislav Brandolica, Marta
Fiolić, Kristina Frančina, Marko
Lovrić, Valentina Nedeljko, Nikola
Seiwerth, Filip Šimetin Šegvić

Urednici pripravnici

Zvonimir Plavec, Vjenceslav
Rupčić, Porin Šćukanec Reznicek

Redakcija

Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Valentina Nedeljko, Zvonimir
Plavec, Vjenceslav Rupčić, Nikola
Seiwerth, Porin Šćukanec Reznicek,
Filip Šimetin Šegvić

Recenzenti

dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Tomislav Galović
dr. sc. Ivo Goldstein
dr. sc. Iskra Iveljić
dr. sc. Tvrtko Jakovina
dr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
dr. sc. Jelena Marohnić
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Drago Roksandić
Marie Scatena, MA
akademik Arnold Suppan
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ Šoljan

Lektura i korektura

Gabrijela Detelj
Marta Fiolić
Ana Jelić
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić

Dizajn i priprema za tisak

DZN studio

Prijevodi s engleskog jezika

Tomislav Brandolica
Tina Miholjančan, prof.
Marija Marčetić
Ivan Markota
Krešimir Matešić
Judita Mustapić
Kristina Videković

Prijevodi s njemačkog jezika

Mirela Landsman Vinković
Filip Šimetin Šegvić
Azra Plićanić Mesić

Prijevodi s francuskog jezika

Jasna Čirić, prof.
Marta Fiolić
Marija Galić
Tea Šimičić

Prijevodi s talijanskog jezika

Tihana Filipčić
Loretta Lanča

Izdavač

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb

Tisak

Mediaprint – Tiskara Hrastić

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo
stavove autora i ne predstavljaju
nužno stavove i mišljenja
uredništva i izdavača

Izdavanje ovog časopisa financijski su omogućili:

Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
Studentski zbor
Sveučilišta u Zagrebu

Privatne donacije:

Vesna Miović, I. P., M. Č.

Redakcija časopisa Pro tempore
svim se donatorima iskreno
zahvaljuje na financijskoj podršci!

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:

Klub studenata povijesti – ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3,
10000 Zagreb

E-mail:

pt.redakcija@gmail.com
tomislav.brandolica@gmail.com